

BOJA KOD HIBRIDA I NAJNOVIJI STANDARD COM/OMJ-A ZA SEKCIJU H

Nenad Radojičić

Medjunarodni sudija za kanarince boje i bastarde

Uvod

Hibridizacija ili bastardiranje kao pojam kod nasih odgajivaca uvek privlaci veliku paznju i interesovanje, pogotovo u zadnjih nekoliko godina kada je na nasim prostorima sve vise novih mutacija sto se tice ptica faune Evrope i naravno kanarinaca boje sa kojima se najcesce vrsi ukrstanje, pa je bastardiranje samim tim zanimljivije i puno nepoznanica.

Uvod

U zadnjih par godina namecu su kako kod odgajivaca tako i kod sudija za sekciju H nekoliko pitanja i dilema oko samih izlozbenih primeraka hibrida tj. bastarda u pogledu boje i stimulisanja bojenja dok su ostale ocenske stavke uglavnom jasne i rutinska stvar svakog sudije, pa cu pokusati u ovoj prezentaciji odgonetnuti ih i dati odgovore zajedno sa vama na ova pitanja.....

Uvod

Najveća dilema i pitanje se postavlja kod najcescijih tipova hibrida/bastarda između stiglica /*carduelis carduelis*/ x kanarinke /*serinus canaria domestica*/, pa ću kroz ovu prezentaciju uzeti stiglica kao prikazni primer. Najcesca pitanja su da li takve bastarde treba stimulisati egzogenim pigmentima tj. karotinirati ili ne, da li je to zabranjeno po novom standardu COM/OMJ i da li su takvi ofarbani primerci izložbeni ili ne....

Definicija hibridizacije

Sam proces hibridizacije ili bastardiranja se definiše kao sparivanje ptica dveju razlicitih vrsta.

Sam hibrid ili bastard je rezultat ukrstanja dve razlicite vrste ptica i tip nasledjivanja je intermedijalni tip i takvi hibridi koji se dobijaju ukrstanjem dveju razlicith vrsta ptica **moraju jasno ispoljavati osobine oba roditelja.**

Boja kod hibrida

Po novom COM/OMJ standardu ocenska stavka BOJA kod hibrida je sa maksimalnih 20 bodova u ranijem standardu, **povecana na 30 bodova**, gde samim tim u OMJ-u daju veci znacaj na boju hibrida jer je po meni to prvo sto padne za oko svakom odgajivacu i sudiji, pa tek posle toga crtez, oblik itd...

Hibridi u pogledu boje moraju pokazivati znacajne karakteristike oba roditelja, i u zavisnosti od kombinacije para za hibridizaciju, hibridi mogu pokazivati razlicite karakteristike.

Boja kod hibrida

Maksimalni broj bodova po novom OMJ standardu u ocenskoj listi za hibride je 30.

Startna osnova prilikom ocene hibrida za boju je 27 boda, i u zavisnosti od greski ili nagradnih stavki ukoliko ptica to zasluzuje, oduzimamo ili dodajemo bodove startnoj osnovi.

Boja hibrida

Hibridi moraju imati naizgled prirodnu boju.

Hibridi koji su dobijeni s pticama u mutaciji boje, moraju jasno iskazivati karakteristike oba roditelja (boju mutacije).

Aux Fringill'idées

Boja hibrida

Hibridima između dva roditelja na crvenom faktoru
ne bi trebalo dodatno stimulirati bojenje.

Takvi hibridi su između: anifle,
kapucinera
severne čajke,
meksicke zimovke
i kanarinca na crvenom faktoru.

Boja hibrida

Crvena boja mora bi biti intenzivna, jednaka i ne sme biti prenaglasena, odnosno takvi hibridi **ne smeju iskazivati:**

- narandzasto crvene nijanse
- ljubicasto-crvene nijanse,
- prewise crvenila na leđima koje ima za posledicu razmazivanje ledjnog crteza,
- jednaku (intenzivno crvenu) obojenost na roznatim delovima.

Sareni hibridi

Ukoliko se uz stiglica izabere lipohrom kanarinac može se desiti da iz takve kombinacije ispadnu u F1 generaciji sareni hibridi, u velikoj verovatnoci.

Prvo i osnovno pravilo kod takvih sarenih hibrida je da raspored sara mora biti simetričan.

Sare koje poseduje takav hibrid niukom slučaju ne smeju pokrivati karakteristične obojene zone narocito ptica faune Evrope, u ovom slučaju stiglica.

Najcesce greske kod sarenih hibrida

Kod sarenih hibrida je tesko postici uslove i zakonitosti koji su propisani u standardu, pa je samim tim teze uzgojiti sarenog hibrida do sampiona.

Najcesce greske su:

- nesimetricna sara po telu
- prekrivanje sarama glavne bojene zone roditelja
- prekomerna tj. velika sara koja narusava integritet boja roditelja i hibridu daje nekarakteristican izgled.

Kombinacija para za bastardiranje

Hibridi izmedju kanarinca na crvenom faktoru i ptica faune Europe ili egzota na zutom faktoru se kaznjavaju, u ocenskoj stavci BOJA.

Pri tome je izuzeta kombinacija stiglic x kanarinka i obrnutno, jer znamo da je stiglic ptica na zutoj osnovi, sem maske.

Kombinacija para za bastardiranje

Kod ostalih kombinacija hibrida ciji je samo jedan roditelj na crvenom faktoru, mladi hibridi mogu iskazivati boju podloge od zute do narandzaste.

CRVENA boja kod ovih hibrida NIJE DOZVOLJENA i kaznjava se.

Primer:

- stajn cajzla x zimovka
- mozambicka cajzla x zimovka,
- flor x zimovka,
- stajn cajzla x meksicka zimovka
- flor x meksička zimovke.

Kombinacije parova za bastardiranje

Hibridi čiji roditelji ne poseduju crveni faktor ne smeju nikad iskazati crvenu ili narandzastu boju.

- Primer:
- Stajn cajzla x kanarinac
 - Cajzla x kanarinac,
 - Stajn cajzla x flor
 - Cajzla x flor,
 - afrički pjevač x kanarinac,
 - mozambicka cajzla x kanarinac.

Ukoliko ovi hibridi pokazuju dodatnu crvenu ili narandzastu boju diskvalifikuju se.

Primena stimulatora bojenja kod hibrida

Kod ovih hibrida perje na krilima- tj. pruga, rubovi letnih pera i trtica moraju biti zute ili narandzaste boje.

Samim tim, hibrid između stiglica i kanarinca ne sme dobijati stimulatore bojenja, tj. karotine, tokom mitarenja u odredjenom vremenskom periodu tj. kada se vrsi farbanje gore pomenutih zona.

Boja kod hibrida stiglica i kanarinca

Svi hibridi dobijeni sa stiglicem moraju imati masku od zute do crvene ili bele boje.

Maska mora biti homogena, jasno ogranicena, kompletna, naglašena i dobro definisana, ne sme se prosirivati preko grla.

Boja maske mora biti jednolicna i intenzivno ofarbana.

Dobro obojena maska, homogena, intenzivne boje, sa zutim krilima, ramenima i nahukom na grudima podize startnu osnovu od 27 za /+2/ boda

Najcesce greske kod hibrida sa stiglicem

Najcesce greske u boji kod hibrida sa stiglicem

- *pojavljivanje boja koje ne poseduje ni jedan roditelj*
- *greske odgajaca u ishrani ptica koje povlace pojavljivanje crvene boje tamo gde je ne sme imati, tj.*
- *crvena-narandzasta letna pera*
- *crveno-narandzaste grudi*
- *maska koje je naprirodna i nehomogena tj. ljubicasto-crvena*

U zavisnosti od broja greski u boji kod hibrida u ocenskoj listi od startne osnove se smanjuje odredjeni broj bodova.

VASSILIS
RAPTIS
28/12/2004
GREECE

Najcesce greske kod hibrida sa stiglicem

- Npr ako se desi da se na hibridu mesaju vise lipohromnih boja ili postoji necistoca boje od starta /27/ se oduzima 1-2 boda
- Ukoliko hibrid ne pokazuje prave odlike intenzivne, neintenzivne ili mozaik ptice /zavisno do roditeljskog para/ od starta se oduzima 1 bod
- Ukoliko hibrid pokazuje crvenu nijansu na letnim perima, ledjima i grudima, od starta /27/ oduzima se minimum 2 boda

Boja kod hibrida

Hibrid stiglic x zimovka (u prvoj godini) uvek
pokazuje narandzasti obrub letnih pera.

Stoga se to ne smatra greskom.

Razlika u boji kod hibrida, muzijak-zenka

Razlika kod hibrida, muzijak-zenka

Muzijaci hibrida pokazuju, intenzivnije, življe boje i bolji crtez u odnosu na zenke. Dakle, muzijaci hibrida u stvarnosti izgledaju lepse.

Zenke hibrida pokazuju manje intenzivnije boje i slabije crteze, zato se retko daje veci znacaj zenkama i retko mogu postati sampioni, sem hibrida koji su dobijeni iz kombinacije para kod koga je nasledjivanje polno vezano, npr. Mutacija kanarinca boje x faune Evrope.

Razlika kod hibrida, muzijak-zenka

Sve te činjenice koje smo već pomenuli sudija mora sagledati kod ocenjivanja hibrida i preferirati hibrida koji pokazuje najbolje osobine kao što smo to na početku rekli, osobine oba roditelja bez obzira na pol.

Rezime

Na kraju kako je već na našim prostorima nametnuta dilema među odgajivacima i sudijama da li **bastarde**, tipičan i najbolji primer toga koji sam i uzeo kao prikazni primer u ovoj prezentaciji je stiglix x kanarinka **ne smemo karotinirati i stimulisati bojenje**, da li je to standardom zabranjeno ili nije, da li se to kaznjava ili ne i na drugoj strani pitanje da li je to dozvoljeno i da li se preporučuje, mogu reći jednu recenicu koja se najbolje uklapa u sve ovo : **“BITAN JE KRAJNJI CILJ DOK SU SVA SREDSTVA DOZVOLJENA”** tj. bitno je izložiti hibrida ili bastarda u standardu sa što jasnijom i intenzivnijom maskom.

Rezime

I na kraju, moj odgovor na pitanje i dliemu je, **karatoniranje hibrida ili bastarda je dozvoljeno a sam nacin prcesa karotiniranja i stimulisanja bojenja je poznat samo vrhunskim odgajivacima hibrida ili bastarda koji tacno znaju kako treba farbati te ptice I u kom periodu mitarenja da bi se dobilo ono sto je pozeljno i ono sto pise i definisano je u standardu.**

Rezime

Praktican primer tome i neoboriv dokaz ovim tvrdnjama i samu tacku ovoj dilemi je stavio najpoznatiji odgajivac hibrida na ovim prostorima, gospodin Palmic iz Hrvatske, koji je sa hibridima u kolekciji dobio zlatnu medalju na Svetskom prvenstvu u Bariju iako su bili stimulisani egzogenim pigmentima tj. karotinirani.

Sto jos jednom potvrđuje onu recenicu od malopre da su sva sredstva dozvoljena kako bi se doslo do pravog cilja.

HVALA NA PAZNJI

